

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ, СПОРТИВНА МЕДИЦИНА**

Спеціальність: **221 «Стоматологія».**
Освітньо-професійна програма: **Стоматологія**
Код компонента в освітній програмі:
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **1V**
Семестр(и): **VIII (весняний)**
Тип освітнього компонента: **вибірковий**
Навчальний рік: **2028-2029**

Обсяг: **3 кредитів ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити:

Кафедра/підрозділ: **кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії**, вул. О. Шпейсра, 4, м. Харків, Філія Університетська лікарня ХНМУ, 2-й поверх, праве крило.

Керівники освітнього компонента: викладач кафедри спортивної, медичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії.: **Латогуз Сергій Іванович** email: si.latohuz@knmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle): <https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5746>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Дисципліна "Фізична реабілітація, спортивна медицина" спрямована на формування у здобувачів освіти знань, умінь і навичок, необхідних для проведення фізичної терапії та медичної реабілітації осіб із травмами, функціональними порушеннями та захворюваннями, пов'язаними з фізичним навантаженням, а також спортсменів. Особлива увага приділяється відновленню рухових функцій, профілактиці повторних травм, оптимізації фізичного стану пацієнтів, застосуванню фізичних агентів і сучасних методів кінезіотерапії, а також принципам спортивної підготовки та моніторингу стану здоров'я. Курс охоплює основи біомеханіки, спортивної діагностики, програмування навантажень, етапи відновлення після травм та використання природних і преформованих факторів з урахуванням медичних показань і протипоказань.

МЕТА КУРСУ: є сформувати у здобувачів освіти системні теоретичні знання та практичні навички з фізичної реабілітації та спортивної медицини, необхідні для ефективного відновлення функціонального стану пацієнтів з різними травмами та захворюваннями, а також для профілактики спортивних травм і оптимізації фізичної працездатності спортсменів з урахуванням сучасних методів фізіотерапії, кінезіотерапії та комплексного реабілітаційного менеджменту.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Після завершення курсу "Фізична реабілітація, спортивна медицина" здобувач знатиме: основи роботи в мультипрофесійній/міждисциплінарній команді, основні показання та протипоказання до призначення фізичних вправ, клініко-фізіологічне призначення фізичних вправ, класифікацію фізичних вправ, методику складання схем та комплексів ЛГ, основні принципи підбору та дозування фізичних навантажень, методики проведення ЛГ, показання та протипоказання до застосування ФР, особливості впливу фізичних навантажень різної інтенсивності на організм людини, методи корекції та дозування цього впливу. Буде вміти: оцінювати та проводити комплексне лікарське обстеження, робити дослідження функціонального стану організму, проводити кількісну оцінку рівня фізичного здоров'я, визначати та проводити фізичну працездатність осіб, які займаються фізичними навантаженнями, вміти виявляти патологічні та перед патологічні стани та проводити лікарсько-педагогічний контроль за цими особами, призначати засоби фізичної реабілітації та

оцінювати їх ефективність, застосовувати інтегрований підхід до реабілітації хворих стоматологічного профілю.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (10 годин)

Розділ 1. Спортивна медицина.

Тема 1. Сучасні уявлення про спортивну медицину. Історія розвитку науки. Основні завдання і зміст лікарського контролю

Тема 2. Дослідження та оцінка функціонального стану серцево-судинної, дихальної та вегетативної нервової систем за допомогою функціональних проб. Визначення та оцінка загальної фізичної працездатності та аеробної продуктивності. Толерантність до фізичних навантажень.

Розділ 2. Фізична реабілітація.

Тема 3. Загальні основи фізичної реабілітації. Структура та зміст комплексів ЛФК. Основи лікувального масажу. Прийоми.

Тема 4. Фізична реабілітація при захворюваннях органів дихання, травлення, нирок та порушеннях обміну речовин. Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної системи.

Тема 5. Фізична реабілітація при захворюваннях органів дихання, травлення, нирок та порушеннях обміну речовин. Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної системи.

Перелік тем практичних занять (20 год.):

Розділ 1. Спортивна медицина.

Тема 1. Сучасні уявлення про спортивну медицину. Історія розвитку науки. Основні завдання і зміст лікарського контролю.

Тема 2. Дослідження та оцінка функціонального стану серцево-судинної, дихальної та вегетативної нервової систем за допомогою функціональних проб. Визначення та оцінка загальної фізичної працездатності та аеробної продуктивності. Толерантність до фізичних навантажень.

Тема 3. Аналіз результатів комплексного лікарського обстеження. Лікарський висновок. Складання індивідуальних фізкультурно-оздоровчих режимів.

Розділ 2. Фізична реабілітація.

Тема 4. Загальні основи фізичної реабілітації. Структура та зміст комплексів ЛФК. Основи лікувального масажу. Прийоми.

Тема 5. Фізична реабілітація при захворюваннях органів дихання, травлення, нирок та порушеннях обміну речовин. Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної системи.

Тема 6. Фізична реабілітація в хірургії, травматології та ортопедії, неврології.

Тема 7. Особливості фізичного виховання немовлят. Фізична реабілітація хворих дітей раннього віку

Тема 8. Особливості застосування засобів фізичної реабілітації в акушерстві та гінекології.

Тема 9. Звітна документація. Лікарсько-контрольна карта фізкультурника та спортсмена (форма № 061/о чи №162/о) та картки хворого, що лікується в кабінеті ЛФК, відділенні відновного лікування або реабілітаційного центру (форма № 42/о).

Тема 10. Практичні навички. Перевірка історії хвороби.

Перелік тем самостійної роботи студента (60 год.)

Розділ 1. Спортивна медицина.

Тема 1. Сучасні уявлення про спортивну медицину. Історія розвитку науки. Основні завдання і зміст лікарського контролю.

Тема 2. Дослідження та оцінка функціонального стану серцево-судинної, дихальної та вегетативної нервової систем за допомогою функціональних проб. Визначення та оцінка загальної фізичної працездатності та аеробної продуктивності. Толерантність до фізичних навантажень.

Тема 3. Аналіз результатів комплексного лікарського обстеження. Лікарський висновок. Складання індивідуальних фізкультурно-оздоровчих режимів.

Розділ 2. Фізична реабілітація.

Тема 4. Загальні основи фізичної реабілітації. Структура та зміст комплексів ЛФК. Основи лікувального масажу. Прийоми.

Тема 5. Фізична реабілітація при захворюваннях органів дихання, травлення, нирок та порушеннях обміну речовин. Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної системи.

Тема 6. Фізична реабілітація в хірургії, травматології та ортопедії, неврології.

Тема 7. Особливості фізичного виховання немовлят. Фізична реабілітація хворих дітей раннього віку

Тема 8. Особливості застосування засобів фізичної реабілітації в акушерстві та гінекології.

Тема 9. Звітна документація. Лікарсько-контрольна карта фізкультурника та спортсмена (форма № 061/о чи №162/о) та картки хворого, що лікується в кабінеті ЛФК, відділенні відновного лікування або реабілітаційного центру (форма № 42/о).

Тема 10. Практичні навички. Перевірка історії хвороби.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: методи вправ (практичні), методи використання слова (педагогічне словесне пояснення) та методи наочності (демонстрація рухів), інтерактивні методи.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-procesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. Умовою допуску до іспиту є набрання 120 балів ЗНД.

Оцінка з дисципліни (ОД). Оцінка з освітнього компоненту - є сума балів за ПНД та іспиту від min – 120 до max - 200 і відповідає традиційній оцінці: «задовільно», «добре», «відмінно».

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

Рекомендації щодо роботи на курсі:

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння освітнього компоненту передбачає обов'язкове відвідування практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем практичних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач освіти відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач освіти повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату здобувач освіти отримує за завдання 0 балів.

Відвідування занять. Відвідування практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є спортивна форма. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Сокрут, В. М., Синяченко, О. В., Сокрут, О. П. (ред.) (2024). Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина. Том 1. Львів: Магнолія. – 480 с.
2. Сокрут В. М., Синяченко О. В., Сокрут О. П. та ін. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина : нейрореабілітація. Т. 2 : підручник / за ред. В. М. Сокрута; Тернопіль. нац. мед. ун-т ім. І. Я. Горбачевського. – Львів : ФОП Марченко Т. В., 2024. – 340
3. Богдановська Н. В., Кальонова І. В. Фізична реабілітація засобами фізіотерапії : підручник / Н. В. Богдановська, І. В. Кальонова. – Суми : Університетська книга, 2023. – 312 с. – ISBN 978-966-680-965-3.
4. Істомін А. Г., Латогуз О. Ю., Сушецька А. С., Луценко О. С., Манучерян Л. В., Павлова Т. М. Фізична терапія та ерготерапія в клініці внутрішньої медицини : метод. вказівки / А. Г. Істомін [та ін.] ; Харків. нац. мед. ун-т. – Харків : ХНМУ, 2022. – 48 с.

5. Петренко Н. В. Фізична реабілітація, спортивна медицина : конспект лекцій для студентів спец. 227 «Фізична терапія, ерготерапія», 222 «Медицина», 017 «Фізична культура і спорт» / Н. В. Петренко. – Суми : СумДУ, 2022. – 134 с.

6. Руденко, Р. (2021). Фізична реабілітація спортсменів з інвалідністю: монографія. Львів: ЛДУФК ім. Івана Боберського. – 336 с.

Зав. кафедри спортивної,
фізичної та реабілітаційної
медицини, фізичної терапії,
ерготерапії, к.мед.н, доцент

Олена МАРКОВСЬКА